
Talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2028

KHALL 17.11.2025 § 264
530/02.02.00/2025

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kaupunginhallitus päätti 30.6.2025 talousarviokehuksesta vuodelle 2026. Toimialojen toimintakatteet alittavat kehyksessä annetun toimintakatteen sivistystoimea lukuun ottamatta.

Sastamalassa taloussuunnitelma laaditaan kolmivuotisena vuosille 2026-2028. Talousarvion tavoitteet perustuvat valtuuston 15.11.2021 hyväksymään strategiaan. Vuoden 2026 talousarvio on toimialoittain nettositova. Investointimäärärahat sitovat toimialatasolla. Poikkeuksena on Tilakeskus, jolla on oma sitova investointimäärärahansa.

Sastamalan Vesi liikelaitoksen talousarvioesitys yhdistetään kaupungin tulos- ja rahoituslaskelmiin. Liikelaitoksen talousarviosta päättää liikelaitoksen johtokunta valtuuston asettamien sitovien erien ja kehystavoitteiden mukaisesti.

Toimintatuotot ja -kulut

Talousarvion käyttötalouden nettomenot ovat -63,8 milj. euroa ja kasvavat noin -4,4 milj. euroa (+7,4 %) vuoden 2025 ennusteesta. Vertailukelpoinen nettomenojen kasvu on kuitenkin maltillisempi 4,2 %, koska sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen

kiinteistöt on yhtiötettävä vuoden 2026 alusta alkaen ja tämä heikentää selvästi tilakeskuksen ja siten koko kaupungin toimintakatetta.

Verotulot ja valtionosuudet

Kaupungin verotulojen on arvioitu olevan noin 55,4 milj. euroa ja kasvavan noin 2,2 milj. eurolla (+4,1 %) vuoden 2025 ennusteesta, vaikka sekä tulovero- että kiinteistöveroprosentit pidetään vuoden 2025 tasolla. Valtionosuuksien on arvioitu olevan vuonna 2026 noin 16,4 milj. euroa ja laskevan vuodesta 2025 lähes 0,6 milj. eurolla huolimatta 1.8.2025 voimaan tulleesta oppimisen tuen uudistuksesta. Määräaikaiset sote-takaisinperinnät, kehysriihessä päätetty ylimääräinen 2 %-yksikön leikkaus, 1 %-yksikön indeksijarru sekä OKM:n valtionosuuden valmistavan opetuksen väheneminen laskevat valtionosuutta yhdessä lapsimäärän vähenemisen kanssa.

Kuntien valtionosuusjärjestelmä on uudistumassa vuoden 2027 alusta, mutta yksittäisten kuntien muutokset eivät ole vielä tiedossa, joten valtionosuudet on arvioitu nykykäytännön mukaan käyttäen apuna Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennakkollisia valtionosuuslaskelmia. Suunnitelmavuosien valtionosuudet perustuvat valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman painelaskelmakehikon lukuihin. Verotulojen arvioinnissa on käytetty Kuntaliiton verotulokehikkoa.

Rahoitustuotot ja -kulut, poistot, vuosikate, tilikauden tulos sekä ali-/ylijäämä

Vuoden 2026 talousarvion tulos on noin -2,4 milj. euroa tappiollinen ja tuloksenkäsittelyerien jälkeen noin -1,8 milj. euroa alijäämäinen. Taloussuunnitelmavuosina 2027-2028 tulos heikkenee edelleen. Vuonna 2027 tulos on noin -3,3 milj. euroa tappiollinen ja vuonna 2028 tappio kasvaa lähes -3,9 milj. euroon. Tilinpäätössiirrot hieman pienentävät alijäämää, mutta näidenkin jälkeen taloussuunnitelmakaudella 2026-2028 alijäämää on kertymässä yhteensä 7,9 milj. euroa.

Sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittäminen heikentää tilakeskuksen ja siten koko kaupungin toimintakatetta noin 1,9 milj. euroa, minkä lisäksi kaupungin poistot pienenevät yhtiöittämisestä johtuen noin 0,7 milj. euroa. Kaupungin poistotaso kasvaa tästä huolimatta noin 0,2 milj. euroa kokonaisuudessaan johtuen uusista kiinteistöistä ja näiden ensikertaisesta kalustamisesta.

Investoinnit ja lainakannan kehitys

Sastamalan kaupungin bruttoinvestoinnit ovat vuonna 2026 noin 7,6 milj. euroa ja koko suunnitelmakaudella noin 24,2 milj. euroa. Kaupungin lainamäärä on vuoden 2026 lopussa noin 57,9 milj. euroa ja kasvaa maltillisesti 59,5 milj. euroon vuoden 2028 loppuun mennessä. Vuoden 2028 lopussa kaupungin asukaskohtainen lainamäärä on 2 649 euroa/asukas.

Lisäksi konsernilainakanta kasvaa uima- ja liikuntahalli-investoinnin myötä, joka rakennetaan kaupungin tytäryhtiö Kiinteistö Oy Sastamalan Uima- ja Liikuntakeskuksen taseeseen. Konsernin lainamäärän ennakoidaan olevan vuoden 2027 lopussa noin 87 milj. euroa.

Kaupunginhallitukselle esitellään talousarvion valmisteluvaihe. Toimialajohtajat esittelevät kokouksessa toimialansa talousarviot (käyttötalousosat sekä toiminnalliset tavoitteet) ja niissä tapahtuvat keskeiset muutokset.

Konserniyhtiöt

Konserniyhtiöiden taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on esitelty talousarviokirjassa kuntalain 110 §:n 2 momentin mukaisesti.

Liite

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2028 on esityslistan liitteenä.

Toimivallan peruste	kuntalaki 110 §, hallintosäytäntö 70 §
Valmistelija	kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg, talousjohtaja Markus Jaakkola
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus ottaa tiedoksi vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman valmistelutilanteen sekä käy keskustelua jatkovalmistelusta.
Päätös	Asian käsittelyn aluksi puheenjohtaja ehdotti, että kaupunginhallitus aloittaa talousarvioehdotuksen käsittelyn, ja jatkaa talousarvioehdotuksen käsittelyä edelleen kokouksessaan 1.12.2025. Tämän ehdotuksen kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi. Merkittiin, että kaupunginhallitus piti kokousta klo 16.20 - 16.50.
Lisätietoja	kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg, puh. 040 641 6735